

16 NİSAN DEPREME DAYANIKLI 30 YIL KONFERANSI

İTÜ Rektörü Prof. Dr. Hasan MANDAL Konuşma

Neslihan IŞIK: Hasan Bey hoş geldiniz. Herkes hoş geldi. Biliyorsunuz Ayazağa Kampüsü içerisinde Bilge Hocanın yapmış olduğu bir kerpiç yapı var ve bu yapı TUBİTAK 622 numaralı araştırma kapsamında yapılmış bir yapı. Bu sene onun 30. Yılıni kutluyoruz. 1995 yılında yapılmıştı bu yapı ve 95 yılından bu yana büyük 99 depremini geçirdi ve herhangi bir hasar almadı. Dolayısıyla deprem dayanımı konusunda kendini orada da ispat etmiş bulundu. Tabi laboratuvar deneylerinde de ispat etmişti. Dolayısıyla bugünün konusunu da "Depreme Dayanıklı 30 Yıl" olarak belirledik. Şimdi bu konferansı başlatmak üzere Sayın Rektörümüz Hasan Beyi sahneye davet ediyorum. Teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Hasan MANDAL: Kıymetli Bilecik Belediye Başkanımız, kıymetli hocalarım, Sivil toplum kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, değerli misafirler, sevgili öğrencilerimiz bugün Bilge Hocamızın gerçekten kendini ait hissettiği, bir üniversiteye ait hissetme bizler için çok kıymetli ama onun da ötesinde yapmış olduğu projeye aidiyeti çok kıymetli.

Ben bu üniversiteye ağustos ayında katıldım. 7 aydır bu üniversitedeyim ve bu üniversiteye ilk geldiğimde gözüme çarpan yapılardan bir tanesi hemen Baltalimanı tarafından girince gözümüze çarpan Kerpiç Binaydı. Hocamız sağ olsun daha sonra bizzat Rektörlükte ziyaret edip, ayrıntılarıyla anlattı. Benimle buluşturduğu nokta da, benim bundan önce 7 yıl görev yapmış olduğum kurum TUBİTAK tarafından 622 numaralı projenin 30. Yıl değerlendirmesi için buradayız.

95 yılında baktığımız zaman böyle bir yapıya niye ihtiyaç olduğunu, bilmiyorum ama bugün için baktığımızda iklim değişikliğinin olduğu bir ortamdayız. Bugün için şehirleşme denilen kavramın içerisinde insanların şehirlerden kaçtığı bir dönemde, böyle bir yapıya ve bu projeye inancı takdire şayan. Konunun bugün için bakıldığı zaman bazı konular popüler olduğu zaman burada oturacak yer olmuyor. Mesela geçen yapılan yapay zekâ konferansında burası dopdoluydu. Ama bazen bazı şeylerin de böyle popülerleştirilmesi gerekiyor veya da ne yazık ki arzu etmediğimiz afetler benzeri şeyler olduğu zaman gündeme çıkıyor. Kerpiçte onlardan biri. Kerpiç yapı konuşulduğu zaman sadece bugünü değil aynı zamanda geleceği de konuşuyoruz. Bu sene ki tema "Depreme Dayanıklı 30 Yıl" ifadesiyle aktarılıyor ama bugünün en çok konuşulan ve konuşulacak konusu afetlerle birlikte eş zamanlı olarak iklim değişikliği, sürdürülebilirlik vs. İki gün evvel Sıfır Karbon Zirvesi buradaydı, yarın öğrenci arkadaşlarımızın düzenlediği Sürdürülebilirlik Konferansı var. Baktığımız zaman Karbon Zirvesi de iş dünyasının inanılmaz ilgisini çeken bir etkinlikti.

Bazen bazı şeyler hep üretimle ilişkilendiriliyor. Ama İnşaat Sektörü olarak bakılınca esasında Karbon Emisyonunu en fazla negatif katkıda bulunan sektör. Yüzdesel anlamda %40'larda. Yani şuan İmalat Sanayinde yapacağımız bir şeyler mutlaka katkıları var emisyonların azaltılmasına, net sıfır hedeflerine ulaşılmasına yönelik. Ama İnşaat Sektörünün katmış olduğu emisyonlara zarar %40'larda. Bunu biraz göz ardı ediyor gibiyiz. Yani o anlamda bu binanın veya buradaki yapılan çalışmanın, ben burayı aynı zamanda bir sembol olarak görüyorum, sadece bir bina olarak değil, geleceğe bakma noktasında geçmişten esinlenme, bir umut noktası, bir strateji noktası, bir farkındalık noktasının bilimsel derinliğiyle birlikte aktarılacağı bir boyut.

Diğer taraftan hep konuşuyor olduğumuz döngüsel ekonomi. Hep popülerleşmiş kelimeler kullanmaya çalışıyorum. İklim Krizi deyince, Deprem deyince, Döngüsel Ekonomi deyince hemen biz varız diyoruz. Esasında yine aynı şeyi konuşuyoruz. Konuştuğumuz malzemenin döngüsellliği çok kritik. Tekrar tekrar inşa edilebilecek olan, yerelliği olan, bir diğer boyutta belki de yerellik. Yani kendi yerel ham maddelerimizin oluştuğu bir boyut. Birçok kez ifade edildi.

Biraz önce açılışta da ifade edildiği üzere birçok afetten geçti bu bina. Hala ayakta ve orayı şuan hocamızdan izin alarak öğrencilerimiz kullanıyor. Orada geleceğin teknolojilerini geliştiren PARS Teknoloji Takımı o binayı kullanıyor. Şu ana kadar iki bakanımız ziyaret etti. Girdikleri zaman "A burası neresi diyorlar?" çünkü içerisi gerçekten serin. Yani o serinliği net bir şekilde görüyorsunuz. Oraya gelme noktaları o binadan çok içerideki teknoloji ama geldikleri zaman binayı da anlatıyoruz. Binanın bir TUBİTAK projesi olduğunu ve 30 yıldır ayakta olduğunu belirtiyoruz.

Yine bir diğer kısmı sağlıklı yaşam. İnsanlar sağlıklı yaşam mekânları arıyorlar. Evet, dayanıklı olması önemli, sürdürülebilir olması önemli ama aynı zamanda sağlıklı mekânlarda yaşamak istiyorlar ve doğal mekânlarda yaşamak istiyorlar. Yani evet, her taraftan klima odaklı bir konfor alanı var gibi gözüküyor ama esasında aradığımız iklimik ortam bu değil. Aradığımız doğal bir iklimik ortam ve bu bina bunu söylüyor.

Bir diğer kısımdan bakıldığında zamanda bir kültürel miras. Bu ülkenin, ülkelerin var olma gerekçesi, tarihleriyle birlikte var olma gerekçesi. Burayı bir bina, bir yapı olarak görmenin ötesinde hem geçmişimizle birlikte başlayan geleceğe yönelik yatırım yapma boyutu. O gün için farkındalık olan bir boyuttan bugün için zorunluluk olan bir boyuta dönüşmesi.

Ben daha fazla iş dünyasından kişinin olmasını arzu ederdim. Çünkü gelecekte insanların ihtiyaçlarının hem refah anlamında hem zorunluluk anlamında yani benzer şekilde iş dünyasının yanında kamu tarafı da , kamunun binalarına baktığımız zaman hep geleneksel yapıyla betonarme veya diğer tarafta çelik yapılar ama gelecekte çocuklarımızın güvenliği, güvenliği derken her anlamda hem yaşamış olduğu bina anlamında, evet belki 9 şiddetinde depreme dayanıklı ama aynı zamanda sağlık anlamında bu tip binalara olan ihtiyacın giderek artacağını düşünüyorum. O yüzden ben iyi ki hocam böyle bir projeyi başlatmışsınız diyorum. 30 yıl evvel böyle bir fikirle, gelecekte bunun daha fonksiyonel daha yenilikçi, yenilikçe derken hem malzeme teknolojisi anlamında hem de yerellekle birlikte. Ama en önemli kısmı 252 yıllık bir geçmiş, deneyimi bulunan bir üniversitenin, ilklerinin ve enlerinin arasında yer alan bir proje olarak devam etmesini diliyorum. Tekrar beni de bu etkinliğe davet ettiği için teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Bilge IŞIK: Rektörümüzün bu kadar değerli konuşmaları ve katılımı için çok teşekkür ediyoruz. Önü açıldı projenin. Prensipte dünya nüfusunun üçte birine hitap ediyor ve bizdeki reçete suya, don haline dayanıklı olmak başka sektörlerde yok. Deprem güvenli yatay esneklik henüz dünyada yok. Nereden biliyorum çünkü UNESCO'nun Kerpiç Yapılar Bilim Kurulu ISCEAH Türkiye Temsilcisiyim. Onlarda bizim reçetemiz, teknolojimiz henüz yok. Teknik üniversite dünyaya yayacak ve hocamız buraya katıldığı için kendisine toprak hediye ediyorum.